

Z A P I S N I K
sa 93. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 6. decembra 2019. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Predsjedavala je Marta Šćepanović, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marija Čatović, Jovanka Laličić, Danijel Živković, Miloš Nikolić, Andrija Nikolić, Radule Novović, Milun Zogović, Bogdan Fatić i Momčilo Martinović, kao zamjene članova Odbora.

Sjednici su prisustvovali predstavnici predlagača, Dušan Polović, generalni direktor Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost u Ministarstvu javne uprave i Jelena Knežević, samostalna savjetnica u Direktoratu za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost u Ministarstvu javne uprave.

Takođe, sjednici je prisustvovala i Milanka Baković, generalna direktorica Direktorata za građanska stanja i isprave Ministarstva unutrašnjih poslova.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

- 1. Predlog zakona o elektronskoj upravi, koji je podnijela Vlada Crne Gore;**
- 2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, koji je podnijela Vlada Crne Gore;**
- 3. Prezentacija elektronskih sistema Ministarstva unutrašnjih poslova u cilju približavanja građaninu kao krajnjem korisniku.**

Predloženi dopunjeni dnevni red je usvojen jednoglasno. Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, predsjednica Odbora je dala sugestiju da se rasprava povodom prve i druge tačke dnevnog reda objedini radi racionalizacije vremena i prisustva ovlašćenih predstavnika resornog ministarstva, što je prihvaćeno od strane članova Odbora.

PRVA I DRUGA TAČKA: Predlog zakona o elektronskoj upravi i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu

U uvodnoj riječi, Dušan Polović, generalni direktor Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost u Ministarstvu javne uprave je saopštio da se Predlogom zakona o elektronskoj upravi teži unapređenju ambijenta u kojem će javna uprava biti servis građana i privrede a koja se zasniva na elektronskoj identifikaciji i upotrebi digitalnih certifikata, čime će se zaokružiti pravni okvir u ovoj oblasti. Tim povodom, istakao je da se predloženim zakonom propisuje upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, organima lokalne uprave, nezavisnim i regulatornim tijelima i pravnim i fizičkim licima koja vrše javna ovlašćenja, u vršenju poslova iz svoje nadležnosti. Takođe se uspostavlja jedinstveni informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka koji je tehnološka platforma za interoperabilnost registara. U cilju koordinacije razvoja elektronske uprave na svim nivoima, oformiće se Savjet za elektronsku upravu koji će razmatrati stručna pitanja, koordinirati razvoj kao i predlagati mjere u oblasti elektronske uprave. Kao jedna od novina, predloženo je uvođenje nacionalnih sistema za elektronsku identifikaciju i elektronsku naplatu administrativnih

taksi. Pored toga, predstavnik predlagača je istakao da će se, radi efektivnijeg praćenja cjelokupnog procesa uvođenja novih informacionih sistema u organima državne uprave, uspostaviti Katalog elektronskih usluga. Takođe, Predlogom zakona se reguliše i način korišćenja osnovne infrastrukture elektronske uprave koju čine: data centar, disaster recovery centar, informaciono-komunikaciona struktura kao i dijeljeni infrastrukturni, aplikativni i internet sistemi.

Kada je u pitanju Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, predstavnik predlagača je ukazao da se istim preciznije navode elektronske usluge povjerenja i kvalifikovane elektronske usluge povjerenja kao i proizvodi koji se koriste prilikom pružanja elektronskih usluga povjerenja licima sa invaliditetom. Takođe, izmjenama Zakona je propisano da organ vlasti, osim toga što može postati davalac usluga elektronske usluge povjerenja, može biti i autor elektronskog pečata. Pored toga, predviđeni su izuzeci kada fizičko lice ne može odbiti prijem podataka poslatih i primljenih upotrebom usluge elektronske preporučene dostave. Što se tiče inspeksijskog nadzora nad radom davalaca elektronskih usluga povjerenja i kvalifikovanih davalaca elektronskih usluga povjerenja i ispunjenosti uslova sistema elektronske identifikacije, predviđeno je da nadzor vrši Inspekcija za usluge informacionog društva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor i ovim zakonom.

Učestujući u raspravi, poslanik Radule Novović je postavio pitanje da li Ministarstvo javne uprave ima dovoljno kadrovskih i tehničkih kapaciteta za primjenu novog Zakona o elektronskoj upravi. Takođe je zatražio informaciju da li su i u kojoj mjeri zadovoljni korišćenjem usluga e uprave od strane građana i privrede. Pored toga, poslanik Novović je postavio pitanje u kojoj mjeri ministarstvo radi na promociji tj. približavanju servisa građanima i da li je planirano donošenje dodatnih zakona kojima se reguliše ova oblast. Povodom izmjena i dopuna Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, poslanik Novović je postavio pitanje koliki broj građana i privrednih subjekata koristi elektronski potpis i kakva je uloga Pošte CG u ovom procesu.

Poslanik Danijel Živković, u svojoj riječi, je postavio pitanje da li će uvođenje čipa predviđeno Predlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu značiti ubrzanje procedura na graničnim prelazima.

Povodom Predloga Zakona o elektronskoj upravi poslanik Momčilo Martinović je postavio pitanje na koji način će se u praksi odraziti primjena servisa dostupnog građanima 24 časa i da li je to komplementarno sa uvođenjem one stop shop servisa u jedinicama lokalne samouprave.

Komentarišući Predlog zakona o elektronskoj upravi, poslanica Jovanka Laličić se osvrnula na pitanje prelaska administracije na nova rešenja u oblasti elektronske uprave u smislu njihovog „otpora“.

Vezano za Predlog zakona o elektronskoj upravi, poslanik Bogdan Fatić je postavio pitanje na koji način je predviđeno skladištenje i zaštita podataka tj. da li trenutno na teritoriji Crne Gore postoji Disaster Recovery Centar.

Predsjedavajuća, poslanica Marta Šćepanović, je povodom Predloga zakona o elektronskoj upravi postavila pitanje na koji način će teći dalja primjena portala elektronske uprave posebno od strane organa lokalne samouprave u smislu objavljivanja dokumentacije na internet stranicama. Takođe je zatražila informaciju da li će predviđena sredstva biti dovoljna za sprovođenje ovog zakona. Kada je riječ o primjeni čipa predviđenog novim ličnim kartama, poslanica Šćepanović je postavila pitanje kakve benefite građani mogu očekivati od uvođenja istog.

Odgovarajući na postavljena pitanja i komentare, predstavnik predlagača je istakao da su, kada je riječ o kadrovskim i tehničkim kapacitetima ministarstva, u Direktoratu za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost organizaciono definisane

četiri direkcije u kojima radi oko 30 službenika. Tim povodom, ukazao je da u narednom periodu svakako treba raditi na povećanju broja izvršilaca i na edukaciji i svakodnevnom usavršavanju postojećeg kadra. Kada je u pitanju zadovoljstvo u korišćenju portala od strane građana i privrede kao i promocije servisa, istakao je da je istraživanje koje su sproveli pokazalo da građani nijesu dovoljno informisani i da su u tom dijelu već preduzeli korake kroz organizaciju zajedničkog programa sa Upravom za kadrove i da su budžetom opredijelili određena sredstva za promociju ovih usluga. Istraživanje je takođe pokazalo da je privreda veoma dobro informisana o ovim servisima i da ih koristi u velikoj mjeri. U odnosu na broj usluga, na portalu e uprave je dostupno oko 580 koje su segmentirane prema nivoima složenosti. Vezano za zakonski okvir u ovoj oblasti, Dušan Polović je saopštio da je isti uspostavljen i da sada predstoji implementacija. U tom dijelu, već se radi kvartalna analiza na koji način državni organi sprovode zakonske obaveze u okviru svojih nadležnosti koja se dostavlja Vladi. Takođe je formiran i Operativni tim koji će se baviti ovim segmentom a koji čine predstavnici brojnih državnih organa. Što se tiče primjene norme iz važećeg zakona od strane jedinica lokalne samouprave, ukazao je da se ista alternativno tumačila te da je sada obavezujuća i da će se primjenjivati na sve državne organe i organe lokalne samouprave. U tom dijelu, Programom rada Vlade za 2020.godinu je predviđena izrada Strategije za digitalnu transformaciju (2021-2025) u okviru unapređenja poslovnog ambijenta. Povodom elektronskog identifikacionog dokumenta, predstavnik predlagača je saopštio da će isti imati čip sa kvalifikovanim sertifikatom koji će pored identifikacije omogućiti građanima da koriste usluge servisa koje su dostupne 24h kao i da izvrše administrativno plaćanje taksi. Takođe je istakao da je Pošta Crne Gore jedini državni organ koji je sertifikovan za izdavanje digitalnih sertifikata i da su od 2018. godine izdali 21828 sertifikata iako postoje interesovanja određenih privatnih kompanija za ovu oblast. U odnosu na institut one stop shop, praksa je pokazala da određene zemlje teže fizičkom pristupu građana ovim uslugama, dok se na zapadu više primjenjuju elektronski portali. Što se tiče Crne Gore svakako se vodi računa o starijim građanima pa oni mogu da koriste ove usluge na tradicionalan način. U cilju ispunjenja zakonskih obaveza i sprječavanja otpora administracije posebno se radi na edukaciji visokog rukovodnog kadra. Kada je riječ o DATA Centru i Disaster Recovery Centru, budžetom za 2020. godinu su obezbijeđena sredstva za državni DATA Centar koji koncipiran kao dio centralizovane infrastrukture za državne organe u cilju racionalizacije troškova i bolje bezbjednosti podataka. Disaster Recovery Centar je uspostavljen u Bijelom Polju ali se mora raditi na njegovom unapređenju. Vezano za sredstva za primjenu novog zakona, predstavnik predlagača je naglasio da je u saradnji sa Ministarstvom finansija definisana Analiza finansijskog opsega za sprovođenje ovog zakona. Kada su u pitanju internet stranice lokalnih samouprava, istakao je da su urađene smjernice i da će sve biti pod nacionalnim domenom.

Nakon izjašnjavanja, Odbor je jednoglasno podržao Predlog zakona o elektronskoj upravi i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, koje je podnijela Vlada Crne Gore.

Sa ove sjednice, a u vezi prve i druge tačke, Skupštini su upućeni sledeći:

IZVJEŠTAJ

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O ELEKTRONSKOJ UPRAVI

Odbor je u prisustvu većine članova Odbora i predstavnika predlagača razmotrio Predlog zakona o elektronskoj upravi, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Nakon uvodnog obrazloženja i rasprave koja je vođena, Odbor je **jednoglasno podržao** Predlog zakona o elektronskoj upravi i **predlaže Skupštini da isti usvoji**.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određen je poslanik Radule Novović, član Odbora.

IZVJEŠTAJ

O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONSKOJ IDENTIFIKACIJI I ELEKTRONSKOM POTPISU

Odbor je u prisustvu većine članova Odbora i predstavnika predlagača razmotrio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Nakon uvodnog obrazloženja i rasprave koja je vođena, Odbor je **jednoglasno podržao** Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu i **predlaže Skupštini da isti usvoji**.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine, određen je poslanik Radule Novović, član Odbora.

TREĆA TAČKA: Prezentacija elektronskih sistema Ministarstva unutrašnjih poslova u cilju približavanja građaninu kao krajnjem korisniku

Povodom treće tačke dnevnog reda, predsjedavajuća je saopštila da je upućen poziv NVO Institut alternativa da daju doprinos konstruktivnoj raspravi na radnom tijelu ali da zbog ranije preuzetih obaveza nijesu bili u mogućnosti da delegiraju svog predstavnika.

U svom obraćanju, Milanka Baković, generalna direktorica Direktorata za građanska stanja i isprave Ministarstva unutrašnjih poslova, je ukratko prezentovala organizaciju Direktorata za građanska stanja i isprave, nadležnosti ove organizacione cjeline u okviru MUP-a, i usluge koje ovaj Direktorat pruža građanima na transparentan, otvoren i pristupačan način. Između ostalog, predstavnica MUP-a je ukazala da normativni okvir Direktorata za građanska stanja i lične isprave obuhvata: Zakon o centralnom registru stanovništva; Zakon o crnogorskom državljanstvu; Zakon o matičnim registrima; Zakon o ličnom imenu; Zakon o registrima prebivališta i boravišta; Zakon o ličnoj karti; Zakon o putnim ispravama; Zakon o biračkom spisku; Zakon o strancima; Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima; Zakon o oružju i Zakon o azilu. Kada su pitanju usluge koje građanima pruža ovaj Direktorat istakla je da se mogu ostvariti na osnovu: Matičnog registra rođenih i umrlih, Crnogorskog državljanstva, Prebivališta, Lične karte, Pasoša, Vozačke dozvole, Registracije vozila, Posjedovanja oružja, Privremenog i stalnog boravka stranaca u Crnoj Gori, Međunarodne zaštite stranaca, Biračkog spiska.

U odnosu na elektronske usluge, predstavnica MUP-a je naglasila da se putem portala www.dokumenta.me može podnijeti: zahtjev za izdavanje izvoda iz registra rođenih, zahtjev za izdavanje uvjerenja iz registra crnogorskih državljana, zahtjev za izdavanje uvjerenja iz registra prebivališta. Takođe, putem portala www.biraci.me,

može se podnijeti zahtjev za promjenu adrese prebivališta koji se dostavlja nadležnoj područnoj jedinici ili filijali za građanska stanja i lične isprave. Pored toga, pruža se i usluga provjere podataka o biraču upisanom u birački spisak unošenjem broja lične karte ili pasoša. Ministarstvo unutrašnjih poslova je, između ostalog, oformilo i fiksnu telefonsku liniju sa brojem 020/245-663 putem koje građani mogu dobiti informacije o statusu podnijetog zahtjeva iz oblasti izdavanja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, kao i upućivati sugestije i primjedbe u vezi sa istim, zatim informacije o postupku dobijanja dozvole za privremeni boravak i rad stranaca (zapošljavanje, sezonsko zapošljavanje, rad upućenog radnika). Kada je riječ o novim dokumentima tj. Ličnoj karti, generalna direktorica Direktorata za građanska stanja i isprave Ministarstva unutrašnjih poslova je naglasila da će građani, uz sertifikate koji će biti sastavni dio lične karte, moći će da pristupe elektronskim uslugama i servisima. Novi obrazac lične karte će između ostalog, sadržati i certifikat za elektronsku identifikaciju i certifikat za kvalifikovani elektronski potpis.

Što se tiče ostalih usluga, Ministarstvo unutrašnjih poslova je, imajući u vidu turističku sezonu, veći priliv stranaca, a time i porast frekvencije i gustine saobraćaja uvelo upravne dane, gdje su poslodavci, predstavnici turističke privrede i druga zainteresovana javnost, u mobilnoj kancelariji, u krugu Policijske stanice u Petrovcu, podnesili zahtjeve za izdavanje ličnih karata, pasoša, vozačkih dozvola, izvoda iz matičnih registara, kao i zahtjeve za izdavanje dozvola za boravak i rad stranaca. Takođe, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo vanjskih poslova i Uprava za dijasporu su tokom oktobra 2018. godine organizovali konzularne dane u nekoliko evropskih zemalja, sa ciljem da se građani informišu o konzularnim uslugama za koje su zainteresovani. Na kraju, predstavica MUP-a je saopštila da će Ministarstvo unutrašnjih poslova u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, u narednom periodu, organizovati već dogovorenu posjetu ustanovama zdravstvene i socijalne zaštite za smještaj lica sa invaliditetom u Republici Srbiji i Bosni i Hercegovini, kako bi licima koja su smještena u navedenim ustanovama, a koja su štićenici Ministarstva rada i socijalnog staranja, odnosno njihovim starateljima, omogućili podnošenje zahtjeva za izdavanje lične karte i pasoša, putem mobilne kombi-kancelarije, te na taj način im olakšali i pristup pravima.

Četvrta tačka - Tekuća pitanja

Predsjedavajuća, poslanica Marta Šćepanović, je podsjetila članove Odbora da je od strane predsjednika Skupštine Cme Gore Ivana Brajovića, u skladu sa članom 63. i 67. Poslovnika, zatraženo od Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da organizuje sjednicu na kojoj će se razmatrati poseban izvještaj o radu Državnog tužilaštva za period januar - novembar 2019. godine.

Imajući u vidu navedeno, a shodno članu 147 stav 5 Zakona o državnom tužilaštvu, Odbor je odlučio da se obrati Državnom tužilaštvu i da na prvoj narednoj sjednici razmotri traženi izvještaj.

Sjednica je završena u 11 sati i 40 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednica Odbora
Marta Šćepanović